

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
Egyes szám ára 4.— lej.
Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám.

Földrajzi vagy lelki erők?

A finnek káprázatos hadi sikereinek okát sokféleképpen magyarázzák a háború szakértői.

Egy amerikai újságíró személyesen is megtekintette a finnországi hadszíntert s ő is részben megfigyelések, részben tudakozódások után azokat a külső és belső tényezőket vizsgálta, amelyek a finnek csodálatos helytállását és sikeres támadásait elősegítik. Az ő cikkéből közöljük a következő megállapításokat:

Az észak-európai ellenségeskedések színhelyén a front az Északi Jegestengertől a Finn-öbölhöz mintegy 1200 kilométer hosszú, melyet több helyen szintén majdnem olyan hosszú mellékvonalak szakítanak meg. Beszéltem egy finn tiszttel, aki tökéletesen hisz országának győzelmében és ugyanazt hiszi összes honfitársa is. „Két hűséges szövetségünk van — mondotta a finn tiszt — a hó és a hideg. Mi hozzá vagyunk szokva ezekhez az égbajlati nehézségekhez, az oroszok nem. Gondoljanak csak a mi siosztagaink tevékenységére. Az oroszok nem tudják a sít használni, ellenben a mi katonáink úgy a sitalpakon, mint gyalog, silécekkel a hátukon egyforma könnyedséggel menetelnek.“ Megkérdeztem a tisztet, akinek az alakja tökéletes összhangban van erélyes beszédével: „És hogy lesz a hideggel?“ „A hideg — mondta — nálunk

igazán nem jelent semmit, mert úgy fel vagyunk szerelve, hogy a hideg miatt egyetlen katonánk sem szenvedhet. Az utóbbi hetekben ezer meg ezer prémes bunda készült el a mi különleges gyárainkban, ahol lapp munkásnők szakértelemmel készítik ezeket a köpenyeket. Ellenben az oroszok, mint az elfogott katonák öltözete mutatja, borzalmas

állapotban vannak. A legtöbbször nincs fehérneműje és egyenruhájuk a legrosszabb szövetből való.“

Egy katonai szakíró a lengyel és finn harcok közt tett összehasonlítást. Szerinte a különbségek okait elsősorban a földrajzi viszonyokban kell keresni.

A tavakkal behintett, csatornákkal átszeldezt szűk karéliei földszorosban az oroszok nem tudják számbeli fölényüket kihasználni — egyszerűen helyszüke miatt; azonkívül a Ladoga-tótól északra, a végtelen erdőrengetegen keresztül, valamint még északabbra, a sarki steppe-vidéken az utak hiánya akadályozza az előnyomulást.

Mindehhez hozzájárul az orosz hadvezetőség balkezes taktikája: Karéliában nagyszámú harci kocsi vetett harcra a megerősített vonalak ellen minden tüzérségi előkészítés nélkül! A tankok mindenütt megtorpantak a mesterséges akadályok (árkok, csapdák, stb.), előtt s a finn tüzérségnek könnyű zsákmányául estek.

Azt, hogy az orosz sikertelenségekben a természeti adottságoknak is részük van, távolról való szemlélés és elbírálás útján is meg lehet állapítani. De mit érnének a természeti akadályok, ha a finnek előrelátása és hazaszeretete azokat már jóelőre az ország védelmére be nem rendezte

volna? S mit érnének a védelmi berendezések hősi, önfeláldozó lelkek védelme nélkül? Ott fenn északon, a magasabb műveltség és nemesebb érzések dacolnak olyan dicsőségesen az óriási túlerővel. Ezek a tényezők nemcsak az arcvonalon érvényesülnek, hanem a polgárság körében is. A finnek azal is méltán kelteneek bámulatot, hogy a polgári lakosságot jóelőre biztonságba helyezték.

Finn menekültek ételmezése az ország belsejében.

Ünnepségek Chisinauban.

Öfelsége Károly király, Mihály nagyvajda és több királyi tanácsos jelenlétében Vízkeresztkor látogatást tett Besszarábia tartomány fővárosában, Chişinauban. A látogatás részben katonai, részben polgári ünnepségek hosszú sorára adott alkalmat. Az utóbbiak során Öfelsége nagy beszédet mondott, amelyben az ország határainak épségét

vallotta a román politika főcéljának.

A beszédnek messzehangzó hatása van a világ közvéleménye előtt, amint azt a sajtóvélemények visszatükrözik. Öfelsége elégtétellel állapította meg, hogy a besszarábiai ünnepségek alkalomával az ukrán, német kisebbségek is hódolatukat és hűségüket fejezték ki.

Az áttelepítés eredményei.

Ma már némi képet lehet alkotni arról, hogy a külföldi németek visszatelepítése milyen eredménnyel járt. A német szervező és rendező tehetség ezen a téren is csodát művelt. Pár hónap alatt közel 400 ezer ember tért vissza a birodalom kötelékébe. Ezeknek mintegy fele Keletről érkezett, másik fele Délről, Olaszország területéről. A visszatérőket nagy testvéri érzéssel fogadták. Képünk azt ábrázolja, hogy egy lengyelországi hazatérő csoportot a katonák átkaulazolnak egy határmenti hídon.

Hazavándorlók.

Stern nevű tábornok, az orosz haderők finnországi fővezére. Stern Finnországból vándorolt ki Oroszországba s most volt hazája ellen küzd.

Schultze bűvárhajó kapitány, aki eddig közel 90 ezer tonnateralmu kereskedelmi hajót sülyesztett el.

Földindulás.

A kolozsvári színház érdekes színdarab előadására készül. *Földindulás* a darab címe, szerzője Kodolányi János nemcsak nagytehetségű író, de ízig-vérig magyar ember, falusi gazdaemberek gyermeke.

A színdarab a falusi étellel foglalkozik, annak egyik szomorú jelenségét ábrázolja. Nemcsak ábrázolja, hanem ostromozza is, mint Isten és ember, nemzet és család ellen elkövetett szörnyű vétket.

Ez a véték abban áll, hogy némely házaspár nem akarja benépesíteni gyermekkel a maga otthonát. Vannak házastársak, akik egyetlen gyermek gondját sem akarják hordozni. Több azoknak a száma, akik egyetlen gyermeket vállalnak, esetleg a két gyermekrendszer hiveivé szegődnek. Ez az átkos gondolkodás, mint elfajult divat, néhol az egész falu asszonyait megmételtyezi s a gyermekpusztítás rettenetes vétkébe sodorja. Ha pedig az ilyen elvetemedett gondolkodású falunak környékén lelkiismeretlen orvos és javasasszony is akad, akkor egész vidékek néptelennek el a gyermek-áldás megakadályozása révén.

A *Földindulás* című színdarab a maga megrázó cselekményében rámutat az okokra, amelyek a szülőket a gyermekirtás rettenetes bűnébe sodorják. Látjuk, hogy egyrészt a jövődőtől való gyáva félelem, másrészt a kényelem, elpuhultság viszi rá a

szülőket a gyermekpusztító életfelfogásra. Az ilyen szülők huzódoznak a több munkától, küzdelemtől, az a főgondjuk, hogy minél több pénz jusson cifra ruhára, zsiros ételre és mámorító italokra.

De nemcsak magukat rontják meg ilyen uton, hanem azt az egyetlen gyermeket is, akit nagykegyesen elvállaltak a sorstól. Az ilyen egyke-gyermeket rendszerint oktalanul elkényeztetik, nem nevelik rá az életharcra s ennek az lesz a következménye, hogy az egyke vagy testileg elsatnyul és már gyermek-vagy ifju korában áldozatul esik valamelyik járványnak vagy pedig erkölcsileg tönkre megy s szülőinek ostromává lesz.

Ilyenkor aztán utód hiányában bekövetkezik az, ami a szóbanforgó színdarab címét teszi: a *Földindulás*.

Nálunk is ma már a nép vezetői ráébredtek a nép szörnyű betegségére s mind nagyobb buzgósággal küzdenek annak leküzdésén. Vajha tisztességes gondolkodású népünk maga döbbenne rá a veszedelemre s megakadályozná annak terjedését. Elődeink a gyermeket Isten áldásának tekintették, ennek köszönhetjük, hogy annyi veszedelem között megmaradtunk és a föld sem indult meg alattunk.

Külföld

Amerika segítsége ellen. Úgy látszik, Amerika nem akar fegyveresen beleavatkozni Európa háborús viszályába. Gazdasági téren az angol és francia csoportot támogatja. Egy megállapodás szerint nagyszámu repülőgépet fog a nyugati hatalmaknak szállítani. Ezeket a gépeket Amerika nyugati részén, Kaliforniában gyártják. Most

ezen a részen riasztó fölfedezést tettek az amerikai hatóságok. Kiderítették, hogy egy folyó gátját, amely nagy környék vízművét táplálta, föl akarták robbantani. A hatóságoknak az a föltevése, hogy a merénylet tervezői a repülőgépek gyártását akarták megakadályozni.

Angol vélemény Olaszország és Magyarország viszonyáról. Az angol sajtó úgy tudja, hogy Olaszország és Magyarország közt a legmesszebbmenő együttműködést határozták el minden belátható esetre. Ciano gróf közölte Csáky magyar külügyminiszterrel Mussolini üze-

netét, hogy Olaszország a legmesszebbmenően segíti Magyarországot függetlensége, területe és cselekvési szabadsága megvédése tekintetében, bármely oldalról jövő támadás, vagy fenyegetés ellen. A „Times“ úgy tudja, hogy a velencei találkozó rendkívül fontos lépést jelent a magyar—román kapcsolatok rendezése felé vezető uton is. Több más lap azt írja, hogy Olaszország és Magyarország közt a legmesszebbmenő és minden eshetőségre kiterjedő védelmi szövetség jött létre.

Amerikai sajtó visszhangja. Az amerikai lapok is nagyjelentőségűnek tartják a velencei találkozót. A „Newyork Times“ azt írja, hogy minél veszélyesebbé válik az európai helyzet, annál teljesebbé válnak Olaszország és Magyarország kapcsolatai.

Lengyelek és csehek a nyugati fronton. Lengyelország londoni követe kijelentette, hogy közelebbről a lengyel hadseregnek jelentős erőt képviselő egységeit küldik a nyugati hadszíntérre.

Az angliai cseh katonai hatóságok nagyarányú tevékenységet fejtenek ki annak érdekében, hogy az összes Angliában élő cseheket mozgósítsák és katonai egységbe tömörítsék. A cseh katonai vezetők a cseh erők mozgósításával kívánják viszonzni azt az Anglia részéről megnyilvánult előzékenységet, a mellyel diplomáciai úton is elismerte a Londonban székelő cseh nemzeti tanácsot.

Eddig tizennyolc állam hajlandó segíteni Finnországot. Eddig tizennyolc kormány tudatta a Népszövetség főtitkárságával, hogy a népszövetségi közgyűlés december 14-iki döntése értelmében hajlandó segítséget nyújtani Finnországnak. Ezek között az államok között tíz amerikai köztársaság szerepel. Tizenkét állam még nem válaszolt.

A velencei olasz-magyar találkozó román megvilágításban. A Journalul román lap a következő megjegyzéseket fűzi a velencei olasz-magyar találkozó jelentőségéhez:

„Az összes közleményekből kitűnik, hogy Olaszország a Duna-Balkán viszonylatban a rend és béke fenntartására törekszik. A jelenlegi háború tanulságai Romániának és Magyarországnak a kölcsönös bizalom és együttműködésen alapuló új viszony megteremtését ajánlják, mert a jelenlegi földrajzi körülmények arra intik mind Budapestet, mind Bucureştii, hogy szem előtt tartsák közös érdekeiket. A magyar lapok jelenté-

seiből kitűnik, — hangzik a cikk, — hogy Magyarország hivatalosan is elfogadta Olaszország szempontjait, ezek pedig nem másak, mint amelyeket Gafencu külügyminiszter november 29-iki beszédében így ismertetett: Olaszország történelmi elhivatása, hogy ezekben a sulyos napokban az európai rend gondolatát megóvja a háború rombolásaitól, valószínűleg keleten is jótékony és nagyhatású lesz. Ami Romániát illeti, mindig arra törekedett, hogy a Magyarország-hoz fűződő viszonyában tisztulást hozzon létre, a megértés politikája útján. A velencei találkozó nem egyéb, mint annak a feladatnak egy fejezete, amely a dunavölgyi és balkáni államok együttműködéséhez való közeledést szolgálja.

Megszűnik Magyarországon a felvidéki minisztérium. Magyarországi lapok szerint politikai körökben az a hír járja, hogy most, miután a visszacsatolt Felvidék egyesítése az anyaországgal befejeződött, a felvidéki minisztérium február elsején formásképpen is megszűnik. A minisztérium megszüntetésével megszűnik Jaross Andor tárcanélküli miniszteri megbízatása, valamint a felvidéki magyar párt, amely beleolvad a Magyar Élet Pártjába, vagyis a kormány-pártba.

Az angolok háborús céljai. Chamberlain angol miniszterelnök megkezdte azt a beszéd-sorozatot, melyben a miniszterek a közvéleményre az angol kormány háborús politikáját ismertetik.

— Miután a háborút nem lehetett elkerülni, — mondotta Chamberlain, — most minden gondolatunk és erőfeszítésünknek arra kell irányulnia, hogy a háborút győzelmesen fejezzük be. A levegőben és a földön a nagy harc előkészületei folynak.

Chamberlain ezután a tengeri háborúról beszélt. Szerinte a hajóegységek elsüllyesztése semmiben

sem zavarta meg Anglia tengeri uralmát. Beszélt ezután arról a fel-fogásáról, hogy Németország kezdte meg a támadás módszerét, amelyet azután a szovjet utánzott. Finnország ma az erőszak ellen védekezik, mint ahogyan — szerinte — a szövetségesek is teszik.

A továbbiakban Chamberlain csodálattal adózott a finnek hősiessége által elért meglepő sikereknek. Ezután közölte, hogy Angliában a már mozgósítottak és az egyszerű behívóval mozgósíthatók száma elérte a két és fél milliót. Chamberlain ezután így folytatta:

— A német népnek számot kell vetnie azzal, hogy a szövetségesek igazán emberi, igazságos és keresztény megoldást akarnak, amit nem lehet olyan ígéretekkel biztosítani, amelyek a tapasztalatok alapján meddőknak bizonyultak.

Az angol miniszterelnök ezután cáfolta azt az állítást, hogy a szövetségesek el akarják pusztítani a német népet. A német népnek — ugymond — tudatára kell ébrednie annak a nagy felelősségnek, mely — szerinte — a háború elhúzódása miatt reá hárul.

Német vélemény az olasz-magyar tanácskozásokról. Külföldi hírekkel szemben, kijelentették berlini illetékes körök, hogy magyar és olasz részről nem érkezett olyan értesítés Berlinbe, hogy Velencében szovjetellenes blokk létesítését beszélték volna meg. Ezzel kapcsolatban természetesnek jelentik ki, hogy behatóan megvitatták a magyar-orsz határ által keletkezett új helyzetet. Berlinben egyébként kijelentették, hogy a nagy esend, amely jelenleg a német politikában és diplomáciában uralkodik, nagy események előjátéka, amelyek alapjában megváltoztatják a jelenlegi háborút.

A szülőnek rá kell érnie!

Hosszú évek után úgy adódott, hogy a szent karácsonyi ünnepeket otthon, a falumban tölthetem. Két napon keresztül szivhattam kicsi falum tiszta levegőjét. Hallgathattam karácsonyi kántálókat, Istvánózók és Jánosozók ősi felköszöntő énekét és gyönyörködhettem lelkem a kis versmondó legénykéek rigmusain.

— Ez, ez az én falum, — vallottam be magamnak büszke örömmel, annyi szépségtől megbabonázva. . .

És megfogadtam magamban: ha úgy fogom valaha érezni, hogy elfáraszt a robot, csak ide menekülök, ha csupán egy fél, vagy egész napra is, felfrissülni. Ezek a gondolatok ülték meg lelkemet, amikor két kis magyar legényke lépett be az ajtón.

— Adjon az Uristen boldog karácsonyi ünnepeket, — mondták, — meghallgatnak egy pár verset?

Hát hogyan hallgattuk volna meg?

A legényke el is kezdte. De majdhogy le nem fordított a székről versével, amely pedig karácsonyról szólt. Nem magyarul mondta. Hitvány, újmódi vers volt, értelmetlen, városi tákolmány.

— Hát édesanyátok nem tudott volna megtanítani egy kis hazai versikére? — kérdeztem.

— Mi mondtuk, hogy tanítson meg, mert tudjuk, hogy tud édesanyánk ilyen verset, de azt mondta, hogy ne bosszantsuk, mert nincs ideje. Fonia kell, meg varni is kell, nem ér reá efélékre, — mondta a két gyermek s bizony kissé meg szomorúak is voltak.

Hát itt a baj, ha az anyának nincs ideje gyermekeivel foglalkozni. Nem az a baj, hogy gyermekeink tőlük idegen verseket tanulnak, hanem az, hogy azt, ami a miénk, a mi érzésünk és gondolatunk kifejezője, nem tanulják meg. Az a szomorú, hogy az édesanya, otthon a családban nem pótolja azt, amit a gyermeke egyebütt nem tanulhat meg.

És ott van az édesapa is, ha már az édesanyának

„nincs ideje“. Tudjuk, hogy a téli hónapok alatt szünetel minden mezei munka. Felüött emberek ilyenkor esténként, hogy „teljék valahogyan az idő“, ellátogatnak a korcsmába. Nem inni, mert arra ebben az időben lehet, hogy csakugyan nem futja, de diskurálni, sokszor éjféléig is, mert az időből bőven futja.

Pedig mennyivel jobban fel lehetne használni a téli délutánokat s az estéket is. . . Délben, amikor hazajön a gyermek az iskolából, szépen megkérdezni tőle, hogy „ma mit tanultál fiacskám?..“ És kivallatni a gyermeket mindarról, amit tanult. És megtanítani otthon mindarra, amit nem tanult, mert nem is tanulhatott. . .

Ne felejtjük el: A gyermek a jövő letéteményese. Amilyen a gyermekeink felkészültsége, olyan lesz a jövőnk. Gondolni kell erre, jobban és feltöbben mint bármire a barázdákon kívül. Mert frissen felszáutott barázdá a gyermek lelke s amit vetnek bele, azt termi. Vessünk tiszta búzát a barázdába, hogy ne legyen majd keserű a kenyér. . .

Vannak mondáink, népmeséink, amelyek nagyapáinkról, apáinkról, és régen élt őseinkről maradtak ránk. Sehol nincsenek ezek a mondák és mesék lerögzítve, betűbe öntve, csupán a lelkünkben élnek. Adjuk át ezeket örökségképpen a barázdákkal együtt, hogy együtt teremhessenek a barázdákkal. Nem kell attól félnünk, hogy az államhatóságok ebben megakadályoznak. Ne higyjék. Mert az senkinek se érdeke, hogy fiainkból ne neveljünk jó magyarokat, ha amellet jó állampolgárai maradnak az országnak. És miért ne maradhatnának annak, ha egyebet is megtanulnak, mint mire a tanítónak az iskolában ideje van tanítani őket?..

A nép lelke a földön kívül meséiben és mondáiban gyökeredzik. Vigyázni kell erre a lélekgyökerre és táplálni, nemesíteni kell. A „vadócba rózsát kell oltani, hogy szebb legyen a föld. . .“

Ró.

HIREK

A választói névjegyzékek összeállítása.

A választói névjegyzékeket január hó folyamán készítik el, illetve módosítják az időközben beállott helyzetnek megfelelően. Azok az állampolgárok, akik a választói törvény értelmében választói jogosultsággal bírnak, minden év január 1-e és 15-e között megjelennek a község házában működő bizottság előtt, amely városokban a polgármesterből, a városi titkárból, a rendőrfőnökből és a pénzügyigazgatóság kiküldöttjéből, községekben pedig a községi bíróból, a jegyzőből, egy

csendőrparancsnokból és az adóhivatal kiküldöttjéből áll. A jelentkezés alkalmával az érdekeltek élőszóval kérik a választói névjegyzékbe való felvételüket. Ugyanakkor bejelentik ténylegesen gyakorolt foglalkozásukat. A bizottság személyes tudomása, valamint a jelentkezők által felmutatott igazoló iratok alapján minden foglalkozási ág részére összeállítja a választói névjegyzéket két példányban. Az ilyképpen összeállított választói névjegyzéket 10 napra kifüggesztik a községi előljáráságon, valamint az illetékes járásbírószágon. Az érdekeltek ez alatt az idő alatt az illetékes járásbírószághoz előterjesztést nyújthatnak be, amelyek felett a járásbírószágon 3 napon belül köteles dönteni. Ezután a választói név-

jegyzéket véglegesnek kell tekinteni.

Választói jogosultsága van azoknak a román állampolgár férfiaknak és nőknek, akik betöltötték a 30. életévüket, irástudók, ténylegesen gyakorolják a következő foglalkozások egyikét: 1. mezőgazdaság és testi munka, 2. kereskedelem és ipar, 3. szabadfoglalkozás, továbbá nem méltatlanok és nem összeférhetetlenek. A szenátorválasztói névjegyzékeket ugyanezen időben az illetékes törvényszéki főelnök állítja össze. A főelnök a benyújtott okmányok alapján két példányban állítja össze a névjegyzéket, minden foglalkozási ágra külön és ezután beküldi a táblai főelnöknek felülvizsgálás és jóváhagyás végett. A választói névjegyzékeket 10 napra

ki kell függeszteni, mint az illetékes ítélőtáblánál. Ez alatt az idő alatt előterjesztést lehet benyújtani, mely felett az ítélőtábla főelnöke dönt. Szenátorválasztói jogosultsággal bírnak azok a román állampolgár férfiak és nők, akik betöltötték 30. életévüket, irástudók, nem összeférhetetlenek és nem méltatlanok és akik a három foglalkozási ág valamely hivatalosan elismert szervezetében vezetői állást töltenek be.

A jóérzés megszólalása. A törökországi földrengés alkalmával meghatározható történt. A földrengés következtében az egyik börtön is összeomlott. A börtönben levő 50 fegyenc nem futott szét a zürzavarban, hanem jelentkeztek a hatóságoknál és felajánlták, hogy részt vesznek a mentési munkálatokban. Önfeláldozó segítségükkel több mint 1000 ember életét mentették meg. A katonai hatóságok a fegyencek emberséges viselkedéséért elismerésüket fejezték ki, a török kormány pedig mindnyájuknak kegyelmet adott.

Hetvenből huszonkilenc maradt. A világháborút lezáró békeszerződések hetvenen írták alá. Amint most egy kimutatás bizonyítja, a hetvenből már csak huszonkilencen vannak életben. Ezek alighanem szomorúan figyelik, hogy az örökösnek hitt alkotásaik hogyan omlanak össze.

Nyilvánossági jogot kapott a kézdívásárhelyi földműves iskola. A római katolikus Egyházmegyei Tanács 1935-ben a radnóti földművesiskolával teljesen azonos jelleggel Kézdívásárhelyen is földművesiskolát nyitott. Az iskola azóta bámulatos fejlődésen ment át, az Egyházmegyei Tanács jóvoltából mintaszerű felszerelést kapott, s Háromszék, Csík, Brassó s Udvarhely megyék székely kisgazda gyermekeinek valóságos nevelő otthona lett. Már három gazdaszrajt, több mint nyolcvan végzett növendéket engedett ki falai közül, — akik felkészültségükkel, szorgalmukkal és magaviseletükkel a székely kisgazdai ifjuság példaképei lettek. Az iskola a körülmények, vagy talán a szerencsétlen véletlen folytán egész mostanig nem kapta meg a nyilvánossági jogot, amelyre már a második évben jogosítva lett volna. Az 1940. év ugy-

látszik végre rendezte ezt a sokáig húzódó ügyet is. Az illetékes minisztérium rendelkezése, szép újévi ajándékképpen, a kézdívásárhelyi iskolának nyilvánossági jogot ad s így most már teljesen azon az alapon fejtheti ki tevékenységét, mint Radnót, vagy Székelykeresztur. A hír az érdekelt kisgazdák körében osztatlan örömet és megelégedést keltett s az iskola további működése elé most már még nagyobb várakozással tekintenek.

A német egyházak magatartása. A háború kitörése óta az ellentét, amely a német állam és az egyházak között volt, jelentősen enyhült. Az egyházak vezetői hazafias kötelességüknek tartják, hogy az ellentétekről hallgassanak. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a birodalom politikai és katonai intézkedéseit kivétel nélkül nagy lelkesedéssel fogadják. Még a hitvalló egyház tagjai is csendben alkalmazkodnak az új helyzet követelményeihez.

Törökország újabb megpróbáltatása. Törökországot sorozatos elemi csapások sújtják. A hatalmas földrengés után most árvizkatasztrófa lépett fel. Kelet-Anatóliában valóságos özönvíz van, amelyet ugyanakkor tomboló vihar tesz még borzalmasabbá. A mezők hatalmas tavakká változtak. Számos község teljesen elszigetelődött. Sok ház összeomlott, lakóit pedig villám sújtotta halálra. A fagy és árviz katasztrófa között a mentés valósággal lehetetlenné vált.

Nagy szerencsétlenséget okozott a dinamit. Máthé Lajos Désaknán a bányából feljövet egy dinamittal teli hüvelyt talált a földön. A talált dinamithüvelyt haza vitte, megmutatta fiának is, majd az ablakba tette. Egy negyedóra sem telt el, amikor az udvarról látta, hogy fia a dinamitpatront az ablakról elveszi. Kétségbeesetten integetni kezdett a kisfiúnak, hogy hagyja ott, majd berohant a szobába. A 13 éves fiu megjedte, hogy apja most megveri és ijedtében a kályhába dobta a dinamitpatront s ki akart rohanni a szobából. Ekkor ért oda Máthé Lajos, de abban a pillanatban a dinamitpatron irtózatos dörrenéssel felrobbant. A szerencsét-

len ember nem menekülhetett el. Borzalmas sebektől borítva, eszméletlenül terült el a földön s a fia is súlyos sebesülést szenvedett a fején. A robbanásra a fél falu odarohant Máthéék házába s az esetről azonnal értesítettek a csendőrséget és dr. Léner Zsigmond körorvost, aki a sebesülteket első segélyben részesítette, majd mindkettőjüket beszállították a dési kórházba. A csendőrség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a dinamithüvely kinek a gondatlanságából került ki a szabadba. A bánya területére. A kórházba szállított öreg bányász állapota rendkívül súlyos.

Fogy az élelmiszer. Angliában a polgárok már csak korlátozott mennyiségben fogyaszthatnak teát és kávé. Olaszországon és Magyarországon szinte a lehetetlenséggel határos e két cikkhez jutni és akkor is csak méregdrágán. Amit e két ital helyett felszolgálnak, az gyatra pótlék és hamisítvány. Magyarországon havonta két csésze kávé fogyaszthat minden polgár; a kávé ára pedig a háború előttinek a négyeszeresére ugrott. Olaszországban, Magyarországon és Svájcban korlátozzák a liszt, olaj, a vaj, a zsiradék és a cukorfogyasztást is. Bulgária is bevezette az élelmiszer korlátozást és hetente három husztalan napja van. Dániában egy kiló cukrot szabad hetente vásárolni, Hollandiában viszont 18 napra félkiló fejenként a cukoradag. Ismeretes azonban, hogy a legszigorubb megszorításokat a német polgároknak kell elszenvedniök, noha a Balkán igen jelentős tételekben szállít élelmiszeri cikkeket Németországnak. Sok német polgáron külföldön élő barátai segítettek, akik posta útján élelmicikkeket küldtek nekik. Erre a német hatóságok levonták a külföldről kapott élelemmennyiséget a minden polgárnak járó belföldi élelemadagból, úgyhogy kénytelenek voltak erről a segítségről lemondani. Spanyolország földjén, amelyet a polgárháború is végigpusztított, az élelmiszerhiány valóságos szenvedést okoz. Megtörtént, hogy egyes városok két-három napon át liszt és falat kenyér nélkül maradnak. Különösen a tejhiány érződik — a polgárháború ideje alatt hatalmas tehénállományok pusztultak el és eddig nem sikerült azokat helyettesíteni.

A „Magyar Nép“ jogi helyzetének rendezése.

Az időszakai sajtóközlemények fenntartási alapjainak ellenőrzéséről szóló rendelettvény 12. szakaszában meghatározott kötelezettségünk alapján közzétesszük a következőket:

A „Magyar Nép“ kiadótulajdonosá 1940 január 1-től ismét a „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. Kolozsvárt.

A „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. igazgatósági tagjai a következők:

Dr. Óvári Elemér elnök, Dr. Vékás Lajos vezérigazgató, Br. Bánffy Dániel, Dr. Gr. Bethlen György, Dr. Boga Alajos, Dr. Boros György, Dr. Gyárfás Elemér, Dr. Illés Gyula, Dr. Nagy László, Vársárhelyi János, Dr. Inczedy-Joksmán Ödön.

A józseffalvi tűzkárosultak részére Kováts Endre Érhatvan gyűjtése folytán az alábbi összegek folytak be: Sziky István 30, Kováts Zoltán 50, Benkő Béla 50, Kováts Sándor 15, Délezeg Gábor 5, Gál Dezső 10, Losonczy Sándor 20, Diószeghy Elek és Lajos 30, Sziky Ödön 10 és Kováts Endre 100, összesen 320 lej, továbbá Taksás Zoltán Szigetkamara 50 lejt küldött.

Gazdag koldusok. A bucaresti rendőrség az utóbbi időben erélyes intézkedésekkel igyekszik meggátolni a koldulást és ezirányu munkája során meglepő felfedezésekre jutott. Lelepleztek egy koldusbandát, amely egy Tánase Burdujan nevű egyén vezetésével milliókat harácsolt össze az emberi jószívűség révén. A bandának héttagu igazgatótanácsa volt. Megállapították, hogy a szervezett koldusok naponként öt-hatszáz lejt gyűjtöttek össze, ünnepeken sokszor ezer lejt is. A banda fővezére Tánase Burdujan volt. A rendőrség rajtaütésszerűen házkutatást tartott a helyiségben és ezalkalom-

mal az összes vezetőket letartóztatták. Burdujan bandavezér kihallgatása során elmondta, hogy társaságában kétszáz koldust szervezett meg. A fővárost körzetekre osztották és minden körzetnek az igazgatóság által kinevezett vezetője volt. Estéenként beszámoltak az összekoldult pénzzel és az igazgatóság mindenkinek kiadta a járandóságát. A szervezés nagy hasznot hajtott a tagoknak. Maga Burdujan nagy vagyont gyűjtött a banda révén, házai, birtokai voltak és több autója. A rendőrség nyomozója több hasonló bandát leplezett le.

A búcsúzó püspök körleveléből. Fiedler István, volt Szatmár-nagyváradai római katolikus püspök búcsúzó körlevelet bocsátott ki híveikhez. Ebben beszámol azokról a változtatásokról, amelyek kormányzása alatt a püspökség területén történtek.

A papság és a hívek áldozatkészességéből számtalan ujhajlékot emeltek Istennek, rövid kilenc esztendő alatt. A nagyváradai egyházmegyében 7 új templom, 10 kápolna és kulturterem, 5 plébánia-épület, 2 iskola épült, 4 új plébánia alakult és két helyen folyamatban van a templomépítés. A szatmári egyházmegyében: 4 templom, 5 kápolna és ifjusági egyleti ház, 2 plébánia-épület emeltetett, 2 új plébánia alakult, 3 templomot kibővítettek és 2 templom van épülőben.

Hogy sülyesztik el a hajókat? Egy német pilóta a következőképpen adja elő a hajók elsülyesztésének lefolyását:

„Az utasítást kaptuk, hogy kereskedelmi háborút folytassunk Anglia keleti részei körül, tehát szabad vadászatot a csoportosult kereskedelmi gőzösök és hadihajók ellen. Egy és fél órai repülés után a megfigyelő hajót jelzett. Min-

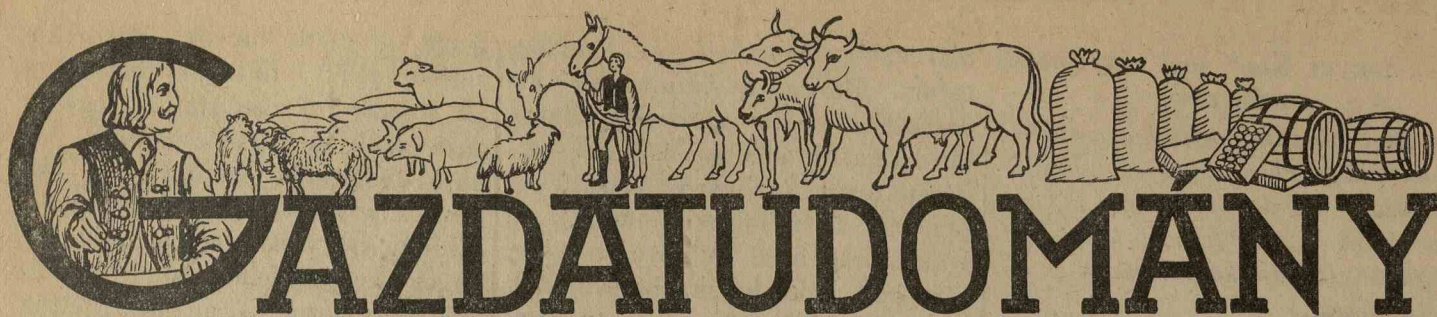
denki elfoglalta helyét. Mikor közelébe értünk, felszólítottuk a hajót, huzza fel zászlaját és legénysége szálljon mentőcsónakba. A hajó fedélzetén semmit sem láttunk megváltozni, de fokozta gyorsaságát, hogy partra jusson. Tehát angol kereskedelmi hajóról volt szó. Másodszor is megközelítettük és figyelmeztető lövést adtunk le, de senki sem mutatkozott. Amikor harmadszor repültünk át a hajó felett, koncentrált gépfegyvertűz fogadott. Erre több bombát dobtunk le. Az első három közepén találta a hajót, amely kettészakadt és három perc alatt elsüllyedt. Legénysége két csónakban próbált menekülni, de csak egyik csónaknak sikerült eltávolódnia, a másik elmerült a hajóval együtt. Örvendtünk a sikernek, de ébernek kellett maradnunk, mert a hajó rádió útján talán segítséget kérhetett volna. Ki kellett kerülnünk az elenséges vadászgépeket. Azután másik áldozatot kerestünk. Negyedóra múlva újabb nagy sebességgel és cikk-cakkban haladó gőzöst vettünk észre. De mi gyorsabak voltunk és mivel a legénység nem szállt mentőcsónakba, gyújtóbombákat dobtunk le. Tudjuk, hogy a hajó 30 perc alatt elsüllyedt, tehát visszafordultunk támaszpontunk felé. A raj többi gépe is sértetlenül tért vissza. Összesen 8 felfegyverzett angol hajót süllyesztettünk el és büszkék vagyunk arra, hogy közreműködöttünk az Anglia elleni kereskedelmi háboruban.

Szlovákiában nehéz az élet. Egy ujságíró leírása szerint a szlovákok nagyon érzik a háború nélkülözéseit. A kenyér olyan gyenge, mint a világháború utolsó évében Magyarországon. Sárgásbarna, ragacsos. Zsir is csak azóta van, amióta Magyarország oda is szállit.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság !!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Tejjel is lehet bort deríteni!

Nagyon sok szőlőgazda csak azért nem deríti meg a borát, mert a derítőanyag beszerzése (vizahólyag, cseresav, zselatin) egyrészt költséget és utánjárást jelent, másrészt az előkészítés, a leméricskélés stb. némi bibelődéssel jár. Azonban van egy kiváló derítőszer, ami olcsó is, kéznél is van, különleges előkészítést, méricskélést nem igényel, — ez az anyag a tej. Derítőhatása azon alapszik, hogy a bor savai kicsapják, megalvasztják a tejből azt az anyagot, amiből a turó lesz. A turó finom, pelyhes csapadékot alkot, ami magával rántja a bor zavarosságát okozó anyagokat. Tejjel a következőképpen derítünk:

Az estéli fejesű tejet hűvös helyre állítjuk és reggel nagyon jól lefölözzük, hogy a tetején semmi tejföl se maradjon, sőt a köcsög száját is megtöröljük a tejfölmaradéktól.

A tökéletes lefölözés azért fontos, mert ha tejföl, vagyis vaj kerül bele a borba, az abban később megavasodik és a bor ízét is befolyásolja. Régibb tejet pedig azért nem szabad használni, mert abban a tejsavbaktériumok már nagyon elszaporodtak s a borba kerülve, azt is megfertőzhetik.

Tehát félnapos, lefölözött, forralatlan tej azért nem jó, mert a felforralás következtében a turóanyag némileg már megalvadtt és így a borban nem csapódik ki olyan finom pelyhekben, mint a forralatlan tej. Az egész előkészítés tehát a tej egyszerű, de alapos lefölözésében áll.

A használandó mennyiség attól függ, hogy mennyire zavaros a bor. A gyengén fátyolos borhoz hl-ként 3—4

dl. tejet, az erősebben zavaroshoz 5—6 dl-t, a nagyon zavaroshoz 8—10 dl-t veszünk. Hasonlóképpen nagyon jól használható a tej a megbarnult, sötétárnyalatu borok színének csökkentésére is, mikor a színeződés mértéke szerint $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ —1 liter tejet adagolunk hl-ként.

A rothadt szőlőből készült, gyengén barnatörésű borok sajátságos aszaltgyümölcs, kenyérhéjízét is jól eltünteti, továbbá a gyenge hordóízt, penészt és dohosságot is. Ilyenkor 1, esetleg $1\frac{1}{2}$ litert vehetünk belőle. Egyéb gyenge mellékízeket is kivonhat a borból.

Mint hogy a festőanyagokat is erősen lecsapja, ennélfogva vörös és sillerborok derítésére nem alkalmas, mert nagyon megvilágosítja őket, ellenben ugyanezen okból a tulsötét borok megvilágítására nagyon jól megfelel.

A derítéskor 8—10 liter bort kiveszünk a hordóból (kármentőbe, kupába) s ebbe a borba vékony sugárban és folytonos kavarással közben belecsurgatjuk az illető hordóra eső és lemért tejet. Nyirfaseprővel jól megkorbácsoljuk, habosraeverjük s kupából-kupába magasról öntögetjük. Azután a hordóba visszatöltjük s ott ruddal, derítővassal, derítőlánccal nagyon jól felkavarjuk. Az első 3—4 napon át a hordó oldalát és tetejét fakalapáccsal gyengén megveregetjük, hogy esetlegesen a dongákhoz tapadt csapadékot onnan lerázzuk.

A hordó nagysága szerint azután 1—3 hét múlva a derítési üledékről lefejtjük a bort. A tejjel való derítés előnye, hogy az üledék jól összeáll a hordó fenekén és így lefejtéskor nem válik zavarossá.

Nagyszabású kiállítás Kolozsváron.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet folyó évi február hó 17—21. napjain Kolozsvárt vetőmag-, háziipari kiállítást és vásárt rendez.

A háziipari kiállítás célja az erdélyi magyar falusi háziipar fejlesztése, az értékesítés előmozdítása, a készítmények széles körben való ismertetése és a háziiparral foglalkozók öntudatának és munkakedvének fokozása. A háziiparral főleg a falusi nép foglalkozik és pedig a legszorgalmasabb falusi nők és férfiak, akik számára minden alkalmat meg kell ragadnunk készítményeik népszerűsítésére és értékesítésére.

A kiállítás tudnivalóit illetőleg közöljük, hogy:

Kiállítás és vásár ideje: 1940. február 17—21. napjai.

Kiállítás és vásár tárgyai: szöttevények: varrottasok, fafaragások, len-, kender-, gyökér-, szalma fonás, kőfaragás. A kiállítás kitüntetettjei számára érmekek és oklevelek állanak a bírálóbizottság rendelkezésére.

Minden kiállító köteles megváltani a kiállítási igazolványt, melynek ára 50.— lej. Az alábbi kedvezményekben részesülnek az igazolvány tulajdonosai:

a) az EMGE és gazdaköri fiókjainak kisgazda tagjai nem fizetnek

helydíjat az igazolvány birtokában;

b) az igazolvány tulajdonosai látogathatják a gazdanapok előadásait és gyűléseit és mindazon kedvezményeket és előnyöket élvezik, amelyeket a rendezőség részükre szállodákban, cégeknél, CFR-nél utazási és szállítási kedvezményben biztosít. Bejelentések 1940. évi febr. 10-ig, az igazolványdíjakkal együtt az EMGE címére küldendők be: Cluj-Kolozsvár, Str. Regală 16. sz. A kiállítási tárgyak beküldésének határideje február 15.

Mint hogy az EMGE a CFR-től szállítási és utazási kedvezmények engedélyezését kérte, úgy a fuvar-

levelek, mint a személyjegyek megörzendők, mivel az áruk visszaszállításánál, illetve azok a visszautazásnál felmutatandók igazolás végett.

A kiállítás tartama alatt az EMGE Háziipari Szakosztálya háziipari és népművészeti előadás-sorozatát is rendez, amelynek célja a szellemi kapcsolat fenntartása, az időszzerű kérdések megvitatása, a népművészet és háziipar propagálása. Az értekezlet tárgysorozatát közelebről ismertetni fogjuk. Esetleges javaslatok és észrevételek szíves közlését tisztelettel kérjük.

Telegdy László sk. *Török Bálint* sk.

üv. alelnök. igazgató.

Folyovich Endre sk.

háziipari szakosztályi előadó.

Fennmaradnak a hegyközségek.

Az új mezőgazdasági törvény 200. szakasza olyan intézkedést tartalmazott, amelynek módosítását már régebben kérték az érdekeltek. Ennek a szakasznak értelmében ugyanis elrendelték a hegyközségek rendszerének megszüntetését. Mivel ez a rendszer a szőlővidékeken évtizedek óta jól bevált, a szőlőbirtokosok még annak idején arra kérték az illetékes hatóságokat, hogy tekintsenek el az említett törvény-szakasz alkalmazásától. Ennek a kérésnek helyt is adtak, később azonban, mikor a törvény teljes egészében való alkalmazására sor került, egyes vidékeken az illetékes tisztviselők ragaszkodtak a törvény azonnali és szó szerinti végrehajtásához és a hegyközségek felszólításáról intézkedtek.

Az aradmegyei Szőlészeti Szindikátus elnöke az elmúlt napokban kihallgatáson jelent meg a földmívelésügyi miniszter előtt és részletesen vázolta a helyzetet, utalva arra, hogy a szőlősgazdák érdeke azt kívánja, hogy ezeket a jól bevált és hasznos intézményeket: a hegyközségeket ne szüntessék meg. A földmívelésügyi miniszter teljes megértéssel hallgatta végig a szenátor előadását és rendelkezést adott ki, melynek értelmében addig is, amíg a kérdés újabb törvénnyel rendezést nem nyer, a hegyközségek mindazokon a vidékeken, ahol eddig is fennállottak, továbbra is zavartalanul működhetnek. A miniszter egyben közölte, hogy rövid időn belülrendelet törvényt dolgoz ki, melynek értelmében a hegyközségek rendszerét az egész ország területére kiterjeszti.

Gazdanapok Kolozsvárt.

A szokottnál szélesebb és változatosabb keretekben rendezti meg az E. M. G. E. 1940-ben február 17—21. napjain a tavaszi vetőmag kiállítását és vásárját, mely ezuttal immár a XVI-ik. A kiállítás az idén közkívánatra háziipari csoporttal is bővül, amely körülmény színessé és a nagyközönség számára is érdekessé és vonzóvá teszi azt. Az E. M. G. E. vezetősége most állítja össze a kiállítás napirendjét. E szerint február 17-én d. e. 11 órakor lesz a kiállítás ünnepélyes megnyitása. D. u. 3 órakor az E. M. G. E. igazgató választmánya tart ülést. Február 18-án vasárnap d. e. 10 órai kezdettel szakelőadások lesznek a gazdaköri elnökök teendőiről, a zöldségtermesztéséről, a silózásról, a helyes gyümölcskezelésről, a vadon termő gyógynövények gyűjtésének 1940-re való megszervezéséről, a kiscgazda számviteléről, a kiscgazda vetőmagvairól, a sóvidék fafaragó háziiparáról, a háziipari szövetségről és a háziipari termékek értékesítéséről. Az előadókat az egyesület Erdély legjobb szakértői sorából kéri fel. Minden a kiállítással kapcsolatos kérdésben készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az E. M. G. E. Cluj-Kolozsvár, Str. Regală 16.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle „Solve” pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és belfájaldalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 Lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Fokozódik az állatkivitel Németországba. A márkaúrfolyam felemelésével javult a Németországba irányuló élőállatexport. Ezt megelőzően egyes erdélyi exportőrök nagyobb tételű hizott ökrhúst szállítottak Franciaországba és ezek a próbaszállítmányok kedvezőknek bizonyultak, úgy, hogy további exportra van kilátás. Ilyen körülmények között az élőállat árak emelkedtek az erdélyi és bánáti állatvásárokon. Növendékmarcha iránt különösen Palesztina és Görögország érdeklődik. Sertés iránt főleg Németországból és a Cseh-Morva protektorátus területéről mutatkozik nagy érdeklődés. Egyes vidékeken az exportot a vagonhiány gátolja.

Piaci árak Hunyadmegyében.

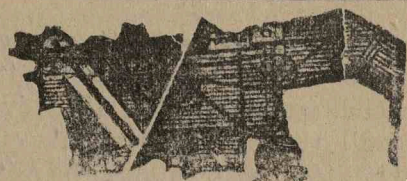
Hunyadmegyében jelenleg a következő állatárak alakultak ki: sertés kilója élősúlyban 150 kilón felül 35—36, sertés 120—150 kilóig 31—32, növendékmarcha kilója 17, II. oszt. vágómarcha 13, hizott marcha 17—19, exportökör 18—20, vágóborjú 24—26, igásló párja 8—10 ezer lej, esikó darabja 2500—3500, igásökör párja 15—17 ezer lej, számár darabja 2000—2500, bivaly párja 9—12 ezer, juh darabja 320—400—450, kecske darabja 200—350, kocsiló 10—13 ezer, szopós malac darabja 250—400. **Nyersbőrárak:** marchabőr kilója 42 lej, lóbőr darabja 550—600, bivalybőr 30, szopóborjubőr 50 lej.

Legújabb típusú

«**MAVAG**»

(Magyar Állami Gépgyár) gyártmányú acélramás, golyóscsapágyas, fordítható dobkosaru

CSEPLŐ-GÉPEK

azonnali rendelés esetén belföldi raktárunkból minden nagyságban szállíthatók. Kedvező üzleti feltételekkel.

Vezérképviselő:

„**INDUSTRIA-ECONOMIA**”

KERESKEDELMI ÉS IPARI RT., TEMESVÁR IV., STR. BRATIANU 34. SZ.
Telefonszám: 43-57. — Távirat: „Industria-Timișoara”.

A szövetkezeti élet köréből.

Hogyan lettem szövetkezeti pap?

Első plebániarútam, Szentháromságot, 1886. évi március havában foglaltam el. Rövid idő alatt megnyertem hűvelni bizalmát. Földmives nép, rendszeres mezei munkával volt elfoglalva. Megtakarított letétpénzüket féltették vándorló, gonosz emberektől. Azért hozzáam hozták, hogy őrizzük meg az egyházközség ládájában. Egyetértve a számadó kurátorral, elfogadtam. Ismétlődő esetben azt határoztam el, hogy megalakítom a hitelszövetkezetet. Mégis alakítottam. Midőn a boldogemlékü gróf Károlyi Sándor gazdag földbirtokos, nagy társadalmi érzékű, felkelt gondolkozású főúr megalakította az országos hitelszövetkezetet, mint központhoz, csatlakoztunk. Hitelszövetkezetünk nagyon jól sikerült. Senkit sem kellett beperelnünk. Minden egyes tag becsületesen teljesítette kötelességét, egy krajcárunk sem vezett el.

Mikor gróf Károlyi Sándor Budapestről lejött Marosvásárhelyre, együtt jártuk be a községeket hitelszövetkezet alapítása végett. Velünk volt dr. Gidófalvy István királyi közjegyző is. Sok községben megalakítottuk a hitelszövetkezetet. Egyelőre nem is képzeltem el, hogy mily rendkívüli nagy előnyhöz jutunk a hitelszövetkezetek által.

Nagyernyében és Marosjárában is megalakítottam. Nagyernyében eladóvá lett a Pátrubánv-féle 432 holdas birtok, mely közvetlen a község déli részén feküdt, nagyon értékes ingatlan. Nem is mertünk volna rá gondolni a megvételre, ha nem lett volna hitelszövetkezetünk. Annak tudatában, hogy hátunk megett van a hitelszövetkezet, négyen haladéknélkül megvettük és 92 gazda között parcelláztuk. Reményünkön felül jól sikerült. Mindenki teljesen meg volt elégedve, senkinek sem volt oka panaszra. A hitelszövetkezet után a nagyösszegű vételért előteremtettük és készpénzben ki is fizettük és az egyes vásárlók nevére ment az általa megvásárolt rész tehermentesen. Ezen ingatlan megvétele által a község terjedhetett Marosvásárhely felé, az országotja mentén is sok telekhely volt, házakat építhettek.

A hitelszövetkezet segítségével Marosjárában is

egy 232 holdas ingatlant parcelláztattam 36 földmives gazda között. Nagyon jól sikerült.

Ezen sorokat nem azért írom, hogy dicsekedjem. Nekem arra nincs szükségem. 84 éves nyugdíjas plebános vagyok. Csak azért írom, hogy paptestvéreim, tanítónk, a községek értelmes egyeneit felhívom a szövetkezetek óriási nagy hivatására. Ezen kérdést nem lehet lekicsinyelni. A pusztában az őt követő és hallgató népre tekintett az Úr Jézus és így szólt: „Szánom a sereget, mert már három nap követ és hallgat engem.“ Kenyeret szaporított és halat.

Megjegyzem, hogy nemcsak hitelszövetkezetet alakítottam, hanem Nagyernyében: „Fogyasztási és Értékesítő“ Tejszövetkezetet és pedig elsőrangú, gőzerőre berendezve, négy hold területen. Volt idő, mikor naponként 2000 liter tejet dolgozott fel teavajnak. Bécsbe szállítottuk mindennap. Ma is áldásosan működik. Megpróbálta egy vajkereskedő, ki dugzagdag lett a vajjal való kereskedésből. Most saját tejfeldolgozó telepei vannak. Nagyernyében a hitel- és tejszövetkezet segítségével Marosméggyében elsőrendű községgé fejlődött. Minden eladó uri birtokot megvásárolt, más kisebb birtokot is.

Marosjárában több évig Nagyernyéből kezeltem a Baranyai-féle 232 holdas ingatlant. Baranyai halála után maradt: 13 hold belsőség, 4 hold kézi kaszáló, 1 hold első osztályú szántó, 40 hold erdő, egy részében értékes épületfa volt. Ezen alapon létesítettem a jó jövedelmű marosjári plebániát.

Gyergyószentmiklóson megalakítottam a mai áldásosan működő tejszövetkezetet. Élére állottam a hitelszövetkezetnek. A világháború alatt megalakítottuk a fogyasztási és értékesítő szövetkezetet is. Ez kénytelen volt felszámolni a központot ért nagy büntetés reánk eső része, a piaci bolt nagy bérösszege és a kereskedők nagy vetélkedése miatt. Tisztességes és megbízható kereskedőink vannak. Ez nyugtat meg. A felszámolásnak az 1916. évi menekülés is oka. A menekülés alatt a boltból mindent elhordottak.

Szabó György, apát.

Folynak a budapesti mezőgazdasági kiállítás előkészületei.

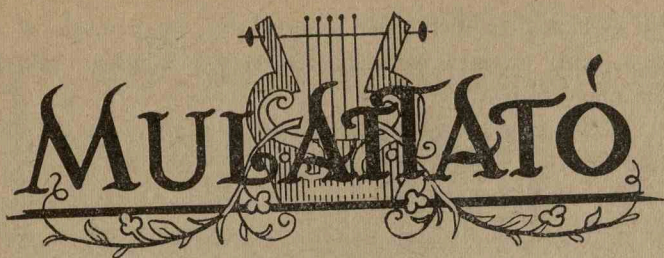
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiállítás rendező bizottsága elhatározta, hogy az 1940. évi, sorrendben immár negyvenkilencedik kiállítását az igen korai húsvéti ünnepek miatt a szokásos időpontnál néhány nappal később, március 30—április 7. napjain rendezi meg. Az előkészületek ennek figyelembevételével folynak, a kiállítási iroda az ősz kezdete óta teljes felkészültséggel dolgozik, szétküldték már a jelentkezési felhívásokat, sőt a tenyészállatok csoportjában a beje-

lentések határideje január 6-án már le is járt, míg a többi csoportokbar a bejelentés határideje február 15-e.

A gazdák máris nagy érdeklődéssel és várakozással tekintenek az idei kiállítás elé, amely igen tanulságosnak ígérkezik és mint eddig, előreláthatóan most is igen nagy szolgálatot fog tenni állattenyésztésünknek a legjobb minőségű tenyészállatok központosított forgalmának lebonyolítása, egész mezőgazdaságunknak pedig nagy oktató és nevelő hatása által. Az érdeklődés alapján különösen a visszacsatolt Felvidékről és Kárpátaljáról várható idén sok új látogató.

A kiállításon a tenyészállattértékesítést és beszerzést jelentős szállítási, hitel és különféle egyéb kedvezmények fogják előmozdítani. Belföldön 50%-os, a szomszédos államokban ugyancsak jelentős utazási kedvezmények lesznek a kiállítás alkalmával, amely a magyar gazdasági élet egyik legjelentősebb eseményének ígérkezik ebben az évben is.

A kiállítási iroda készséggel ad felvilágosítást bármilyen irányú érdeklődésre (Budapest, IX., Köztelek utca 8. sz., telefon: 18-79-54).

Minap a telet megkérdeztem.

Minap a telet megkérdeztem:
 Minek dühöng már oly veszetten?
 Minek az a sok zúgás, morgás?
 Soha egy vidám, lágy mosolygás!

És az öreg tél felett nyomban:
 „Még azt kérded, hogy mi bajom van?
 Hát nincsen nekem száz ok adva
 Kedvetlenségre és haragra?
 Im, eljövök, az agg, a görnyedt,
 Meglátogatni ezt a földet,
 Ősz fűrtökkel, fáradtan, búsán,
 Nagy messzeségből téve útam.
 S minő fogadás vár, ha jöttem?
 Mogyorva itt minden körülöttem:
 Bevonta kedvesen zöldellő
 Lobogóját a rideg erdő;
 Üdvözetemre a letarlott
 Bokorból nem szól bár egy dalnok;
 Utamba hintve egy parányi
 Nyíló virágot sem találni;
 Sőt a patak is, amikor lát,
 Szemére húzza takaróját,
 Mintha alunnék régesrégen,
 Nem is gyanítva érkezésem!”

De már e fonák és méltatlan
 Vádat szó nélkül én se hagytam!
 „Hohó, öreg! Egy kissé távol
 Maradtunk most az igazságtól.
 Mert bizony sorsát ki se vesse
 Magára csak a környezetre,
 Mely soh'se rosszabb, soha sem szebb,
 Mint aminőnek te teremtéd.
 Próbáld csak meg: légy nyájasabb és
 A föld is mindjárt nyájasabb lesz;
 Mosolyogj egyet s mosolyodra
 Zászlaját az erdő kibontja;
 Viharod enyhítsd fuvalommá
 S felzeng a dal a bokorban rá;
 Havad helyett a földre essék
 Lágy permetegben langy melegség,
 Aztán meglásd: a patak fodra
 Jégtakaróját majd eldobja,
 S olyan ünnep lesz a határban,
 Hogy térdig gázolsz a virágban!”

Jakab Ödön.

Életkorunk.

Rácz Pál nagybányai prépost-plébános, aki igazi jó magyar ember volt s becsület dolgában mindig elől járt, sohasem ítélte el senkit Hübele Balázs módjára. A szeretet apostolaként nézte a világot. Kedves meséje volt az emberek megítélésében az életkor.

Amikor Isten megteremtette a világot s már minden készen állt, trónusára ült, hogy megállapítsa a teremtett lényeknek a korát. Elsőnek az ember járult eléje s ezt mondotta neki:

— Ádám lesz a neved, feleséged Éva. A teremtés koronája vagy, minden csak nektek s érettetek van a világon. Magas homlokkal jártok, mindent hasznokra fordítottok, örömtökök legyen az életben. Az élet kora 30 év.

Ádám elégedetlenül, rossz kedvvel állott félre, keveselte a harminc évet.

Most a szamár állott elé s hallatszott az Úr szava:

— A neved szamár. Húzd az igát, az ember üt, vág, dolgoztat; eledeled a bógancs, a kóré. Élni fogsz negyven évig.

A szamár nagyon elszomorodott, hogy ilyen soká kell neki fáradnia, dolgoznia, folyton, örömtelenül. Mondta is:
 — Uram, Teremtőm, könyörülj rajtam, vedd el a felét, elég nekem húsz év is.

Az oldalt álló ember odaugrott s mondta hamarosan:

— Kegyes jó Atyám, neki úgy sem kell, add nekem azt a húsz évet!

— Jól van, legyen a tied!

Így lett az ember ötvenéves.

Előállott a kutya. Az Úr szólott:

— Te különösen az emberért vagy alkotva. Folyton követed, együtt mégy vele mindig, hogy megvédd minden támadástól. Hozod vagy fegyvere elé hajrod a vadat. Nap-pal dolgozol, éjjel őrködöl. Ezért az urad csontokat dob neked, s ha valamire megharagszik, jót rúg rajtad. Élet-éveidnek a száma negyven.

A kutya elhült e beszédre és könyörögve mondta:

— Kegyes jó Atyám, szánj meg engem, s vedd el a felét. Nagyon elég nekem ebből az életből a fele is!

— Neki úgy sem kell, add nekem Uram azt a húsz évet! — mondta a trón elé ugró ember.

— Legyen hát a tied! — hangzott az Úr szava.

Így lett az ember hetvenéves.

Sorban következett a majom.

— Az egész mindenségben legközelebb állasz a teremtés koronájához. Mindig arra fogsz törekedni, hogy embernek nézzenek, de ember sohasem lehetsz. Utánozni fogod, de soha utol nem éred az embert. Csak nevetséges figura maradsz a gondolkodó embere előtt. Életkorod negyven év.

A szegény majom kétségbeesve könyörgött:

— Irgalmas Teremtőm, könyörülj rajtam, vedd el a felét! Negyven évig bolondítani magamat, s igyekezetemmel világsúfja lenni, — hiszen ez borzasztó!

Az ember megint előugrott:

— Úgy sem kell neki, kedves jó Atyám, add nekem azt a hús évet is.

— Jól van, legyen az is a tied — hangzott ismét az Úr szava.

Így lett az ember kilencvenéves. Körülbelül ezt az időt tekinthetjük a legnagyobb kornak. S mit látunk az életben?

Az ember növekedik, fejlődik, nagykorú lesz. Harmincéves koráig valódi ember, örömét találja az életben, jó az embertársaihoz, örvideni tud a szép természetnek, a mások boldogságának is. Kevesebb az igénye, szeméből boldogság sugárzik mindenkire.

Harminc év múltán kezdődik a számarkor. Fárad, húzza az igát, megvon magától mindent, nélkülöz, dolgozik, csak dolgozik és gyűjt.

Az ötvenedik évvel belép a kutyakorba. Amit gyűjtött,

őrzi és csak őrzi. Félve néz jobbra-balra, hogy valaki el ne lopja, amit nehezen összekapart. Sajnál mindent mástól, még magától is.

Túl van a hetvenen, következnek a majomkor. Az öreg urak és nénik igen kedvesek, főként a fiatalok társaságát keresik, akik maguk közt vén számárnak titulázzák őket. Hamis fogak, hamis haj, szeretik magukat cicomázni. Mindent elkövetnek, hogy megint emberek legyenek, de csak majmolják a valódi embert.

*

Gondolkozzunk csak rajta, hogy nem az élet megfigyeléséből valók-e ezek a megállapítások.

A néhai jó prépost szeretettel mondogatta e mesét, s okult is rajta; bár nagy kort ért el, finom lelki jóságával, szívemességével végig harmincéves maradt.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

A szőlő és a fügefafa.

Amidőn Isten megteremtette a növényvilágot, maga elé rendelte a hét növényfajtát, amellyel megáldotta Izrael földjét: a búzát, a rozst, a szőlőt, a pálmát, a gránátalmát, az olajbogyót és a fügefát. A buza és a rozs kenyeret adtak embernek, állatnak, az olajbogyó olajat adott, a pálma, a gránátalma, a fügefafa édes és izletes gyümölcseikkel ajándékozták meg az embert, míg a szőlőből a nedvet préselték ki, amely megörvendezteti az embert. De alacsony termetű és megalázott volt a szőlő, amely nem tudott menekülni a rókák és a ragadozók elől, amelyek elpusztították törzsét és elrabolták drága gyümölcsét.

Szólott ekkor a szőlő a fügefához: „Kérlek könyörületes fügefafa, véd meg fürtjeimet és engedd meg, hogy felkusszak magas ágaidra és szünjek meg a ragadozók fogának prédája lenni.“

A fügefafa szíve elérzékenyült és megsajnálta a szőlőt. A fügefafa a föld-rehajtotta ágait, a szőlő megkapaszkodott bennük és együtt emelkedtek tovább a magasba, a szőlő pedig körülvette indáival a fügefafa koronáját.

Azóta a szőlő és a fügefafa örökké együtt maradtak és jelképezik a békét és szeretetet a világban.

Az okos nyúl.

A nyúl nagy előszeretettel kölykedzik a szántóföldre kihordott és alá nem szántott trágyára. Ezáltal kettős célt ér el. A trágya erjedése következtében meleg fejlődik, amely az újszülött kölykeket melengeti. A második haszon, ami ebből származik, a következő: A nyúl ellenségei nem érzik meg a trágya erős szaga következtében a kis nyúlfiókákat. Az elmondottak igazolják, hogy az ostobának tartott nyúl is értelemre valló módon gondoskodik utódairól. Másrészt igazolja azt, hogy a természet a faj fennmaradása érdekében nagyon sokféle eszközzel rendelkezik.

Lassul a Föld forgása?

Tudjuk, hogy a Hold a tengerekben dagályt szokott okozni. A dagály keletkezése a Hold vonzó erejével áll kapcsolatban. Dagály keletkezik azonban nemcsak a tengereken, hanem a Föld kérgében is, mert a Föld kérge rugalmas, sőt a Föld belső része még folyékony állapotban van. A Földgolyón keletkező dagály a Föld forgására fékező hatással van. Sok tudós azt állítja, hogy a Föld ezelőtt egy

millió évvel olyan gyorsan forgott, hogy a nappal két óra és az éjszaka két óra hosszát tartott. A vizsgálatok szerint állítólag a Föld huszonegy óra hosszát tartó napja tízezer év alatt egy másodperccel rövidül. Ez százezer év alatt tíz másodpercet és hatszázezer év alatt egy percet tesz ki.

A kínai feljegyzések tanúsága szerint valóban lassabban forog most a Föld, mint néhány esztendővel ezelőtt. Még csak annyit jegyünk meg, hogy a kutatások szerint a Föld súlya állandóan növekszik a reája hulló hullócsillagok következtében. Ez is lassítja a Föld forgását.

Báthory István felelete.

Ezelőtt 350 esztendővel Ecsed várában lakott Báthory István országbíró. Roppant gazdag, hatalmas úr volt, annyi várnépet tartott, hogy a német tábornokok félve féltek tőle, s szerették volna törbe csalni. Bízatták, hogy menjen el az ország gyűlésébe.

— Elmennék, — mondotta Báthory István — ha Ecsed vára is eljönne velem.

Kérjen mutatványszámot
gyermek számára az

ÚJ CIMBORA

ELŐFIZETÉS:

EGY ÉVRE . . . 200 LEJ
FÉL ÉVRE . . . 100 LEJ
NEGYED ÉVRE 50 LEJ

CIMŰ KÉPES GYERMEKLAPBÓL.
MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

CLUJ, STR. BARON L. POP 5. SZ.

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadói fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Érdeklődő. Viszértágulást ma már sikeresen gyógyítják vizsér sorvasztó injekciók által. Egy nagyobb vizsérbe 2—3 injekció adandó. Tehát abban az esetben, ha sok a tágult vizsér, szükség van néha 8—10 injekcióra is. Általában három injekcióra szóló adag 300 lejtbe szokott kerülni és nagyon sok orvos foglalkozik már ezzel. A kezelés hosszabb ideig tart, mert az injekciók közt legalább 10 napi szünetet kell tartani, egy alkalommal azonban 3 injekció is beadható. Az egész kezelés valószínűleg 1000 lejt felett lehet.

Fürdő nem szokott segíteni, de műtétileg is el lehet távolítani a legtágabb vizsereket. Dörzsölni a végtagokat nem szabad. Erősebb fájdalomkat szükséges belső csillapító szerekkel enyhíteni (Soridon, veganin, temagin, karil, s hasonló tabletták, vagy heroin-cseppek. Receptér: forduljon orvoshoz.)

L. G. Helyesen mondták Önnek, valóban van eső elleni biztosítás. Ez azonban nem a gazdákra vonatkozik. Nyári multságok rendezői vagy nyári éttermek tulajdonosai szoktak eső elleni biztosítást kötni. Abban az esetben, ha a multság eső következtében elmarad, a biztosító társaság kártalanítást fizet.

M. I. Ha almabóra izetlen, ezen bajor dolog segíteni. Esetleg pergelt cukor hozzáadásával vagy pedig más borral való vegyítéssel segíthet a bajon. Franciaországban és Németországban, ahol az almabort nagymeny-

nyiségben gyártják, birsalma levélvel szokták az almabort izesíteni. Ha esetleg még tud szerezni birsalmát, nagy mértékben megjavíthatja birsalma lével az iztelen bort. Egyébként ha nincs nagy mennyiségű szőlő, forralt bornak a szokásos fűszerekkel nagyon jól elhasználhatja.

K. I. Amennyiben az örökösödési illeték megállapítása ellen a törvény által meghatározott időben nem éltek felebbezéssel, úgy az örökösödési illeték egy összegben fizetendő ki.

Kéréssel, melyet az illetékes pénzügyigazgatósághoz adnak be kérvényezni lehet, hogy az illetéket részletekben fizesse ki, azonban ennek a megadása a pénzügyigazgatóság belátásától függ.

Felebbezés esetében a törvény értelmében a végrehajtás felfüggesztendő a felebbezés elintézéséig, melyet szintén kérvényezni kell.

Mi a zártkutatómány?

Válasz egy olvasónk érdeklődésére.

Egy olvasónk az iránt érdeklődik, hogy mi a zártkutatómány és hogy szerethető az meg? A kérdés annyira közérdekű és tudása annyira fontos magyar népünk számára, hogy így külön cikkben válaszolunk rá, hogy sokan vehessék hasznát.

Maga a szó, hogy zártkutatómány *bányajogot* jelent; a másokat kizáró bányakutatás jogát.

A román bányatörvény szerint minden földszin alatti érték az állam tulajdona. Ezeknek csak egy kis részével rendelkezhetik a földtulajdonos. A nagyobbik részének úgy termelése, mint értékesítése, az állam, illetőleg a nemzetgazdasági miniszter engedélyezéséhez van kötve, — a román bányatörvény feltételei értelmében.

Ezek a feltételek:

1. Az ásvány felkeresése egy zártkutatómányon belül és megelévése esetében a kutatási engedély megnyerése.

2. Amennyiben a meglelt ásvány *haszonnal* termelhető, a termelési engedély megnyerése.

A zártkutatómány joga iránti kérvényt az illetékes bányahatósághoz kell beadni.

Ebben a kérvényben gyakorlatilag pontosan kell megjelölni a zártkutatómány helyét és meg kell adni, hogy a kérvényező milyen ásványra akar kutatni. Az ásványok tíz osztályba vannak sorozva.

A kérvényhez csatolni kell vagy mindjárt, vagy a bányahatóság felhívása után 60 napra a kérvénynek még

3 példányát, egy átnézeti térképet, Okmányt, mely igazolja, hogy a kérvényező úgy vagyoniilag, mint műszakilag a bányászatot folytatni képes. Egy névsort, amely a felszín tulajdonosok nevét és lakhelyét tünteti fel, végül egy évi 500 lejt befizetéséről szóló nyugtát, mely a turzási illeték.

A kérvényre 264 lejt összegű bélyeg díj fizetendő be az adóhivatalba és a kérvény egyik példányán ez a befizetés reávezetendő és láttamozandó. A mellékletet 2—2 lejt bélyeggel kell ellátni.

Ezt a kérvényt az illetékes bányahatóság az illetékes községben kihirdeti és a nemzetgazdasági miniszteriumba fölterjeszti, amely a kérvényt vagy elutasítja, vagy megadja a kért jogot, ami mindenkor „az állam érdekében” történik. Amennyiben ezeket a bányajogokat cég kéri, úgy igazolni kell a cég valóban való fennállását és a cégjegyzést jogosító okmányok is csatolandók.

Egy embernek legfeljebb 3 zártkutatómányi jogot adnak, részvénytársaságok több jogot is kaphatnak. Petróleumra csak részvénytársaság kaphat jogot, földgázra csak az állammal társulva lehet jogra bárkinek igénye.

Nagy óvatossággal kell a zártkutatómányok jogának bejelentése körül eljárni, hiszen a formások 50.000 lejtbe is bele kerülhetnek.

Ha a kérvényezőt a bejelentésre valami külső ére vagy ásvány lelet ösztönözte, úgy élhet azzal a törvényadta joggal, melyet a törvény a feltaláló jogának ismer el, amely esetben *egy zártkutatómányt a legkisebb terjedelemben biztosan meg kell hogy kapjon.*

Ehez azonban szükséges, hogy előleges kutatási engedélyt váltson, a kutatást ezen az alapon végezze és az ásvány meglelését a bányahatóságnak bejelentse.

Azok, akik az aranyvidéken, illetve az aranybánya megyékben (Nagybánya, Zalatna, Verespatak, Erdélyi Ércegség), bennszülöttek, illetőleg őslakók, zártkutatómányt és adományozást is egyszerűen az illetékes bányahatóságnál történt bejelentésre is kaphatnak, anélkül, hogy erre a nemzetgazdasági miniszterium befolyást gyakorolna.

Ez egy igen fontos jog és szeretnők, ha magyar testvéreink bőven élnének vele.

Azt célozza a törvénynek ez a szakasza, hogy kisbányászok, családok folytathassák ezt a mesterséget, mely a megélhetést mindenkor igen jól biztosítja.

A zártkutatmányi területek különböző nagyságúak és az oldalak aránya sem egyforma, változik ez a nagyság az ásvány szerint.

Ajánlatos a kérvénynek jó és formailag is pontos elkészítése, mert minden kérvényt és annak minden részletét bevezetik a zártkutatmányi könyvbe, amely nyilvános könyv és ha a területi titkot már elárultuk, de a kérvényt rosszul irtuk meg, vagy hiányosan adtuk be, úgy könnyen más nyerheti el azokat a jogokat, amelyekre jogosan igényt tarthattunk volna.

Hexner Béla.

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizető-kért.

P. I. Kispetri, F. I. Hatolyka, Ö. I. Majláthfalva, K. Gy. Opécska, F. J. Udvarfalva, S. J. Mezőnagycsán, K. G. Lukailencfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Könyvnap-tárunk szétküldését tovább folytatjuk és mindazoknak, akik nincsenek hátrálékban, részben elküldtük, részben pedig rövidesen elküldjük. A közeli napokban azok kerülnek sorra, akik mult év végéig szóló hátrálékaikat az utóbbi napokban küldték be, valamint azok is, akik legkésőbb egy hét leforgása alatt beküldik hátrálékaikat. Felkérjük tehát mindazokat, akik még nem fizették be a díjat, szíveskedjenek ezt megtenni, mert ha ez rövidesen megtörténik, legkésőbb a hó végéig naptájukhoz hozzájutnak.

Megbizottaink, amint megelőző számainkban közöltük, felkeresik a hátrálékosokat, hogy tőlük a díjat beszedjék. Figyelmeztetjük mindazokat, akik még eddig nem tettek eleget fizetési kötelezettségeiknek, szíveskedjenek megbizottainknak szabályos nyugta ellenében kifizetni hátrálékaikat.

Ismételten közöljük, hogy az új előfizetőknek is megküldjük a könyvnap-tárt, azon esetben ha legalább egy félévi díjat előre beküldenek. Ezt azért közöljük, mert nagyon sok új előfizető kérte a naptár megküldését, anélkül, hogy a lapra fizetett volna. Hangsúlyozzuk tehát, hogy csak azon új előfizetők részére biztosíthatjuk a naptárt, akik előfizetési díjban legalább egy félévet előre beküldenek.

K. L. Kászonujfalva. A Magyar Nemzet története c. könyv kifogyott s így azt nem küldhetjük meg.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. J. Verdea 80, Tarcsafalváról: Özv. P. L.-né és Cs. F. 150—150, G. J. Piski 150, Székelyvasságról: F. L. 225 és P. I. 300, L. J. Kézdikővár 155, K. G. Tóti 150, O. S. Hegyközszentimre előfizetése 1939. évre rendben van, naptárt küldtünk, G. F. Bita előfiz. 1940 jun. 1-ig van rendben, V. T. Á. Cege mult évre 150 lejt kérünk, E. J. Margitta 150, dr. L. J. Világos előfiz. r. 1940 dec. 31-ig, özv. D. M.-né Hosszufalu előfizetése mult év végéig van rendben, Pustakeresztúrról: F. K. A. 150, özv. Sz. K. 150, K. I. Bánffy-hunyad 150, M. F. Valkány 150, Cs. J. Tordakeresztes 150, id. G. F. Micske 130, B. F. B. Goroszló 355, M. K. Va-

dász 155, N. T. I. Hidvég 600, dr. T. B. Gyergyószentmiklós 150, E. G. Csikdánfalva 155, ifj. H. K. Keresed 155, Gazdakör Szalárd 155, K. K. Árpástó 130, V. V. Hilib 120, Cs. A. Hadikfalva 155, T. B. Végvár 4000, F. Gy. Világos 105, L. M. Gyulavarsánd 155, Cs. J. Hosszúmező 155, A. S. Izgár 89, V. M. Bonyha 155, V. Gy. Mezőbaj 125, K. G. Hegyköztótelek 605, B. M. Csikszenttamás 191, J. I. Aradgaj 155, B. S. Felcsőcsernáton 95, Sz. B. Bihar-diószeg 450, P. B. Varaszó 155, Sz. I. Focsani 150, S. P. Amac 155, Özv. B. B.-né Érmihályfalva 150, G. J. Hosszúmező 155, (r. 1939. dec. 31.) J. L. Toldalag 300, (mult év végéig még 150 lej hátráléka van, ha ezt elküldi, a naptárt azonnal expedialjuk), S. M. Magyarláros 120 lej.

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Gyümölcsészet, konyha és diszkerteszethez értő szerényebb igényű közép-korú munkabíró pályázók okmány-másolataikat igényekkel beküldhetik De-genfeld gazdaság Arduzat-Erdőszáda. Jud. Satumare.

Tapasztalt és tanult gazda termését megháromszorozhatja.

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel diszitett, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

GAZDATUDOMÁNY

Igyekezék mindenki mielőbb beszerezni a

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN, CLUJ-KOLOZSVÁR, STRADA BARON L. POP 5. SZÁM ALATT.

Gróf Teleki Pál.

Német repülők a lezajlott ütközet után megbeszélést tartanak Jobboldalon a parancsnok.

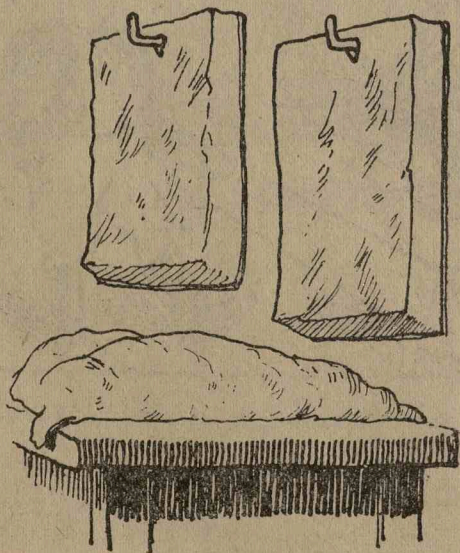
Tudós és politikus.

Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök tudvalevően nagybirü tudósa a földrajzi és néprajzi ismereteknek. Tudása és tapasztalata már sok tudományos vita eldöntésében részesült. Erdemei elismerésül közelebből a hallei német természettudományi akadémia egyhanguan tagjai sorába választotta.

Miből készül a finomabb zsír?

Disznóöléskor általában a hájat szokták többre becsülni és azt tartják, hogy a zsirnakvaló szalonna nem ad olyan jó zsirt, mint a háj. Ezzel szemben megállapíthatjuk a következőket. Mennyiségileg a háj több zsirt ad, mert a

szalonna rostosabb, amint az a tepertőn is látszik. Az ize azonban annak a zsirnak finomabb, amit szalonnából olvasztunk. Mennyiségileg a mérleg a következőképpen fest. Ugyanannyi súlyú háj 10—15 százalékkal ad több zsirt, mint ugyanannyi súlyú szalonna.

Hogyan lehet a seprők élettartamát meghosszabbítani?

A kefeseprők minden háztartásban hamar tönkremennek, élettartamukat azonban nagyon jól megőrizhetjük helyes kezeléssel. A kefeseprüt sohase tegyük tűzhely közélébe, mert a hőségtől a ragasztóanyag, mellyel az egyes sörté- vagy szőrcsomók a fába vannak ragasztva megolvad és a kefeseprü csupasz marad. Ha kimossuk, ne szárítsuk a tűzhelynél, hanem szabad levegőn. Legjobb, ha nem is konyhában, hanem más fűtetlen helyiségben tartjuk a kefeseprü-félét. A cirókból készült seprük is tartósabbak lesznek és nem töredeznek olyan könnyen, ha néha sós vízbe mártjuk őket. Ez egyuttal a felhalmozódó piszkot is leoldja róluk.

Befagyott ablakok tisztítása.

A befagyott ablaktáblákat a jégtől könnyű szerrel megszabadíthatjuk, ha körülbelül egy maréknyi finoman őrölt só 1 liter vízben feloldunk és ezen folyadékkal a befagyott üvegtáblákat nagy szőrecsettrel bekenjük. Erre a jég rögtön eltűnik. Nagyon erős fagynál a letisztított ablakokat jó szárazra töröljük.

Hogyan lehet a megfagyott tojást használhatóvá tenni?

Hogy a megfagyott tojást használni lehessen, rakjuk friss kútvízbe, melyet előbb megsóztunk. A sós víz a fagyot kiszívja és a tojás használhatóvá válik.

Rossz ízű diók megjavítása.

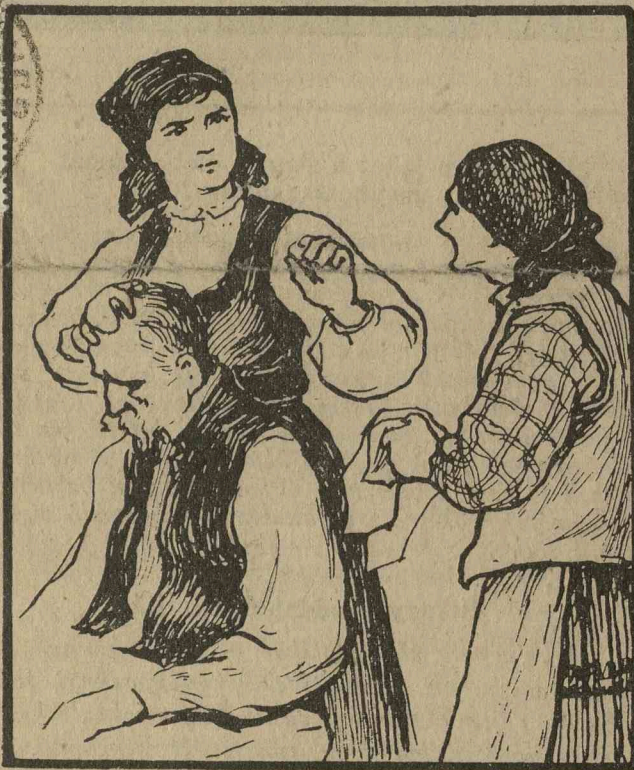
Gyakran megtörténik, hogy a dió kellemetlen olajos ízt kap, miáltal majdnem élvezhetetlenné válik. Ezt az ízt könnyen el lehet távolítani, ha 48 óráig langyos tejben áztatjuk, s aztán levegőn megszáritjuk. Tej helyett sós vízben is áztatjuk, de 5 napig. Mind a tejben, mind a sós vízben áztatott dió visszakapja egészséges jó ízét s hártájája könnyen leválik róla.

Str. Elisabeta 6
CLUJ
DR. BALOGH ERNO UNAK

Muzsika szól, nóta harsant,
Víg léleknek jó a farsang.
Fiatálja házasodjék,
Szaporodjék, sokasodjék.

Vigyázz magadra!

Ha ütés, vagy pof, leesés vagy akár robbanástól keletkezett légnyomás miatt a fülnyílása vérezni kezd — a legközelebbi jóakaró hirtelen, hogy segítsen, vízzel kezdi kimosni a vérző fül nyílását. Ez a kimosás a lehető legnagyobb hiba, legnagyobb kártevés. Enélkül a fülmosás nélkül 2—4 hét alatt a beszakadt dobhártya begyógyult volna és a teljes hallóképesség is helyreállt volna. Ellenben a kimosás miatt rendszeren középfül gennyedés és gyulladás áll elő, ami hetekig, esetleg hónapokig eltart és nehéz halált idéz elő. De ez a jobbik eset. A rosszabb esetben ez a gyulladás beterjedhet a belső fülre és a koponya belsejébe s halált okoz. Tehát a sebzett fület semmivel sem szabad mosni; legfeljebb tiszta vattával, vagy teljesen tiszta ronggyal kitorülgetni.

Ne dobjuk el disznóöléskor a csontokat!

Disznóölés alkalmával a csontokat nem részesítik kellő megbecsülésben. A csontok pedig még nagyon sok értékes anyagot tartalmaznak. A csontokban zsír és enyv anyagok vannak. Így tehát a csontokat nagyon jól fel lehet használni szappanfőzésre is. A háztartásban mégis legcélszerűbb felhasználási módjuk az, hogy főzelékekbe, vagy levesekbe főzzük meg. A levesbe vagy a főzelékbe főzött csontok nagy mértékben növelik az eledel tápláló értékét. Ezért tehát disznóölés alkalmával még a teljesen lehusolt csontokat sem szabad eldobni, hanem fel kell azokat főzés alkalmával használni.

Nem kézműves.

A választók összejárása alkalmával a bizottsági elnök azt kérdi egyik csizmadiamestertől:

— Ugy-e Ön kézműves?

— Nem kérem, — én lábműves vagyok — válaszolt helyreigazítólak a csizmadiamester.